

[Ministeren for handel, industri og søfart.] ikke forvente. Men deroverfor må jeg have lov at hævde, at forventninger, der ligger ved siden af de faktiske sammenligningstal på basis af det gamle forbrug, er rene gættmæssige forventninger, så at jeg jo egentlig står stærkest; jeg tror, at den står stærkest, der holder sig til dette forsøg på en reel sammenligning.

Hvis man tænker sig at ophæve smørrationeringen og bibeholde margarinerationeringen — og det må nægtelig i sig selv anses for betænkeligt —, vil smørforbruget formentlig stige til omkring førkrigsforbruget, altså til ca. 35 000 t eller en stigning på ca. 15 000 t smør i forhold til det nuværende forbrug. Det er de tal, jeg også har nævnt tidligere. Det må være ganske interessant for det høje tings medlemmer at se den redegørelse, som margaraineindustrien har udsendt. Jeg kan ikke forestille mig, at margaraineindustrien har givet en sådan redegørelse for at forhindre en rationeringsophævelse, for det er da klart, at man ikke kan tænke sig at ophæve smørrationeringen uden også at ophæve margarinerationeringen, og derfor ville der blive et større forbrug, en større omsætning af margarine. Det resultat, som margaraineindustrien er kommet til — såvidt jeg forstår, efter en gallupundersøgelse, foretaget af denne industri, der, hvad jeg ligeledes har forstået, tidligere har bestridt vore tal —, er, at der vil blive tale om en forhøjelse, en stigning af smørforbruget på mellem 12 000 og 15 000 t, hvor mine beregninger eller mine embedsmænds beregninger — hvad det ærede tings medlemmer nu ønsker at sige — er på 15 000 t. Jeg erkender, at det er vanskeligt at have nogen sikker mening om, hvor stor forbrugsstigningen vil blive, men jeg tror, at vort skøn er et meget realistisk skøn, som i hvert fald ikke overvurderer forbrugsstigningen. Beregnet på grundlag af en gennemsnitseksporpris af 5 kr. 75 øre pr. kg for smørret vil en stigning i forbruget svare til en eksportværdi og hermed et valutatab på ca. 85 mill. kr. Hertil kommer imidlertid, at man i tilfælde af en frigivelse af smørret må udvide margarinerationeringen med et kvantum, som svarer til de valgfri smør- og margarinemærker, ellers ville frigivelsen af smørret nemlig være ensbetydende med en direkte nedskæring af fedtstofforbruget for de mennesker, der ikke har råd til at købe smør. Disse valgfri mærker repræsenterer ca. 20 000 t, og en sådan forøgelse af margarineforbruget vil medføre en forøget valutaudgift på ca. 45 mill. kr., idet valutaudgiften til fremstilling af 1 kg

margarine for tiden beregnes til ca. 2 kr. 20 øre. Margaraineindustrien anser dette skøn for at ligge for højt og mener, at der kan blive tale om en forøgelse af margarineforbruget på mellem 5 000 og 10 000 t. Jeg tør ikke sige, om margaraineindustrien har ret, men en væsentlig ekstra valutaudgift er der naturligvis tale om. Efter vort skøn vil en ophævelse af smørrationeringen med bibeholdelse af det nuværende antal smør- og margarinemærker, der altså fremtidig udelukkende anvendes til margarine, medføre en valutaudgift på ca. 85 mill. kr. til udvidet smørforbrug og ca. 45 mill. kr. til udvidet margarineforbrug eller ialt ca. 130 mill. kr. Og lad mig nu for ikke at blive beskyldt for at skønne for højt runde disse tal nedad og sige, at vi kan skønne et sted mellem 115 og 130 mill. kr., hvor margaraineindustrien skønner et sted mellem 70 og 140 mill. kr.

Naturligvis er det et skøn, det er klart, men jeg nævner disse tal, for at vi kan have nogle holdepunkter for den debat, vi her fører. Dersom vi ophævede såvel smør- som margarinerationeringen, kan forbruget tænkes at stige til førkrigsforbruget, der altså, når befolkningstilvæksten tages i betragtning, vil være ca. 35 000 t smør og ca. 90 000 t margarine. Stigningen i smørforbruget kan som sagt ansættes til et valutatab på ca. 85 mill. kr., og merudgiften i valuta til det forøgede margarineforbrug kan vel ansættes til ca. 100 mill. kr. med en valutaudgift på ca. 2 kr. 20 øre pr. kg, ialt 185 mill. kr.

Nu vil de i de sidste 10 år skete ændringer i forbrugsvanerne eventuelt føre til, at forbruget ved rationeringens fuldstændige ophævelse ikke bliver så stort som af mig her anført, men den samlede valutaudgift ved en ophævelse af smør- og margarinerationeringen vil formentlig skønsmæssigt kunne komme på op imod 150 mill. kr. Her ligger margaraineindustriens skøn på et sted mellem 95 og 175 mill. kr.

I denne forbindelse må det iøvrigt tages i betragtning, at det måske bliver vanskeligt at holde forbruget af salatolie indenfor bestemte grænser, såfremt margarinefabrikerne skal have frit forbrug af råvarer. Såfremt salatolie gives fri i den forstand, at efterspørgslen skal kunne dækkes, må man regne med et kvantum på ca. 5 000 t til en importpris af ca. 10 mill. kr. i dollars. Det kan iøvrigt i denne forbindelse nævnes, at 10 pct. af margaraineindustriens råvarer indkøbes i dollars.

Det skøn, jeg her har stillet op, munder altså ud i, at det samlede smør- og margarineforbrug ved ophævelse af smørratione-